

7/3809 479-3-

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI
(Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü)

Sayı: B.02.1.HM.0.EKA-01.02-20/
Konu: Soru Önergesi Hk.

10.04.01* 28518

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 30.03.2001 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-445-2/1532 sayılı yazıları.

İlgi yazılarında, Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği yazılı soru önergesi sureti ekli olarak gönderilmiş ve Sayın Başbakan adına önergenin cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu önergeye cevaben hazırlanan not ilişikte sunulmaktadır.

Bilgileri ve gereği takdirlerine arz olunur.

Dr. Kemal DERViŞ

Devlet Bakanı

EK: 1 (4 Sayfa)

Bilgi İçin:

- Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü.

**AMASYA MİLLETVEKİLİ AHMET İYİMAYA'NIN
BAŞBAKAN SAYIN BÜLENT ECEVİT'E TEVCİH ETTİĞİ
YAZILI SORU ÖNERGESİ İÇİN HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

Türkiye ekonomisi geçtiğimiz dört buçuk ay içerisinde iki önemli çalkantı yaşamıştır. Hükümetimizin yürürlüğe koyduğu ekonomik program, 2000 yılı boyunca başarıyla uygulanmış olmasına rağmen Kasım ve Şubat aylarında mali piyasalarda meydana gelen krizler nedeniyle değişikliğe uğramıştır. Bu değişikliği zorunlu hale getiren birtakım ekonomik gelişmeler ve gerçeklikler mevcuttur. Herşeyden önce yıllar boyu yüksek enflasyonla ve çözüm bekleyen pek çok yapısal sorunla yaşamayı kanıksamış bir toplumda kemikleşmiş birtakım alışkanlıkların hafızadan atılabilmesi kolay olmamaktadır. Nitekim 2000 yılının başından içinde bulunduğumuz döneme kadar olan süreçte birçoğu politika belirleyicilerin kontrolü dışında olan pek çok etken programın temel dayanaklarını zayıflatıcı bir rol oynamıştır. Bu da Hükümetimizin ekonominin kalıcı istikrara kavuşması için yıllardır yapılması gereken ancak siyasi kaygılar nedeni ile hep daha sonraya ertelenen önlemleri gerçekleştirme cesareti göstererek, siyasi risk almaktan kaçınmayarak popülizmden uzak politikaları hiçbir iktidarın cesaret edemeceği şekilde uygulamaya başladığı ekonomik programın temel bileşenlerinin yeniden değerlendirilmesini gerektirmiştir.

Bilindiği üzere ekonomik alanda alınan her türlü karar birtakım riskleri de beraberinde getirir. Döviz kuru çapasına dayalı istikrar programları enflasyonla mücadelede etkili ve hızlı sonuç alınabilen bir strateji olmasına rağmen, belli şartların gerçekleşmesi halinde ekonomik sistemi birtakım istikrar bozucu etkilere maruz bırakabilmektedir. Üzülerek ifade etmek isterim ki 2000 yılı boyunca uluslararası petrol fiyatları ve ABD dolarının euro karşısında güçlü seyir izlemesi gibi dışsal etkenler ödemeler bilançosunda öngörülenin üzerinde bir açık vermemize yol açarak, artan döviz talebi ile birlikte döviz kuru üzerinde baskı yaratmıştır. Enflasyon uzun yıllardan sonra yüzde 30'un altına çekilmesine rağmen sağlanan bu büyük başarı döviz kurunun değerlendirilmesini engelleyecek düzeyde olmamıştır. İkinci olarak, bankacılık kesiminde yıllardır birikmiş olan sistemik riskler ve önceki iktidarların bir türlü neşter vurmayı göze alamadığı yapısal

sorunlar programının uygulanmasında önemli bir handikap teşkil etmiş, mali sistemin dolayısıyla ekonominin krize karşı olan duyarlılığını artırmıştır. Bu durumun mali piyasalarımızda yarattığı tedirginlik faiz oranlarını yükseltmiştir. Ayrıca uluslararası sermaye piyasalarında yaşanan gelişmeler diğer gelişmekte olan ülke piyasalarında olduğu gibi Türk piyasalarında da olumsuz etkilere yol açmıştır. Özelleştirme takviminde ve yapısal reformlarda hedeflenenin bir miktar gerisinde kalınması yukarıda değinilen tedirginlikle birleştiğinde dövize olan talep artmış Merkez Bankası rezervleri azalırken faiz oranları daha da yükselmiştir. Bu durum sürdürmekte olduğumuz programda birtakım zaruri değişiklikleri gerekli kılmıştır. Hükümetimiz piyasaları rahatlatmak ve yeniden işlerlik kazanmasını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri hızlı bir şekilde almıştır. Hazırlamış olduğumuz acil önlemler paketi ile piyasalarda dalgalanma yaratan unsurların ortadan kaldırılması, faiz ve döviz kurunda istikrar sağlanması ve makroekonomik dengelerin tesis edilerek istikrarlı bir büyüme ortamı yaratılması hedeflenmiştir.

Yaşadığımız tüm istenmeyen gelişmelere rağmen bugün itibariyle geldiğimiz noktada karamsarlığa yer yoktur. Seçkin bir uzman kadronun üzerinde çalıştığı ve büyük ölçüde şekillenen yeni ekonomik program ile enflasyonla mücadeleye taviz verilmeksizin devam edilecektir. Zaten başında bulunduğum ve yirmibirinci ayını dolduran 57. Cumhuriyet Hükümeti'nin temel kurulma gayesi işçisiyle, memuruyla, çiftçisiyle, sanayicisiyle halkımızın tüm kesimlerine hiçbir fark gözetmeksizin hizmet sunma gayretidir. Bu hedeften ayrılabilmemiz mümkün değildir.

Hükümetimiz, çözüm arayışında olduğumuz sorunların kısa vadede enflasyonda bir miktar yükselmeye neden olacağının ve çalışan kesim üzerinde olumsuz etkide bulunacağının bilincindedir. Bu nedenle Hükümetimiz, gerek memurlarımızın gerekse işçilerimizin uğrayacakları kayıpları en kısa sürede telafi edecek olan ek önlemleri almak için gerekli çalışmaları başlatmış bulunmaktadır. Bu kapsamda alınacak önlemler zamanı geldikçe perdenin açılacaktır.

Tüm bunlara rağmen oluşturulan program ne kadar tutarlı, alınacak önlemler ne kadar yerinde olursa olsun, arkasında yeterli kamuoyu desteği olmadığı sürece hiçbir ekonomik programın başarı şansı bulunmamaktadır. Hükümetimiz

kurulduğu andan itibaren yıllardır çözüm bekleyen sorunlara neşter vurma cesaretini göstermiş, söylendiği şekilde suni gündemlerle uğraşmamış, halkımızın öncelik ve hassasiyetlerini dikkate alarak sorunlarına çözüm bulmaya çalışmıştır. Ancak, bugün geldiğimiz noktada ülkemizin siyasi istikrara her zamankinden daha fazla ihtiyacı vardır. Bu açıdan, Hükümet olarak üzerimize düşen bu tarihi misyonun ve yüce milletimize olan saygımızın bilinciyle bundan sonra da ülkemizin sorunlarına çözüm üretme konusunda vargücüyle çalışmaya devam edeceğiz.

Bugün geldiğimiz noktada kısır çekişmeler ülkemize zaman kaybindan başka birşey kazandırmayacaktır. Aksine, iktidarıyla, muhalefetiyle ve tüm sosyal kesimleriyle tartışmamız gereken ekonomik programımıza vereceğimiz desteğin biçimi ve boyutu olmalıdır. Tüm geçmiş tecrübeler enflasyonla mücadelede ve ekonomik istikrarın sağlanmasında en önemli önşartın geniş tabanlı bir toplumsal uzlaşma olduğunu göstermektedir. Bu nedenle yeni ekonomik programın üzerine oturacağı temel toplumsal uzlaşma olmalıdır. Yeni ekonomik programın oluşturulması sürecinde, bu uzlaşmayı sağlayacak şekilde toplumun farklı kesimlerinin görüş ve önerilerinin alınmasına azami şekilde gayret edilmektedir. Nitekim, toplumun üretici kesimlerini oluşturan işçi ve işveren temsilcilerinin görüşlerini, toplumsal uzlaşmayı sağlayacak bir biçimde dile getirdikleri Ekonomik ve Sosyal Konsey 31 Mart 2001 tarihinde toplanmıştır. Kanımca bu toplantıda son derece yapıcı sonuçlar elde edilmiştir.

Enflasyonla mücadele sadece toplumun belli kesimlerinin mücadelesi olarak sınırlı kalamayacağı akıldan çıkarılmamalıdır. Ekonomik sıkıntılara karşı toplumsal uzlaşma çerçevesinde sağlanacak olan toplu hareket biçimi ulus olarak içinde bulunduğumuz bu zor dönemi en az sıkıntıyla atlatmamızı sağlayacaktır. Bu süreçte halkımıza örnek olması gereken yüce Meclisimize de önemli görevler düşmektedir. Soru önergesinde asılsız bir şekilde çöktüğü iddia edilen siyasal sistem de dahil, Türkiye'deki tüm sistemlerin yek vücut olarak içinde bulunduğumuz sıkıntıları aşmada üzerine düşen vazifeyi yerine getirmesi gerekmektedir.